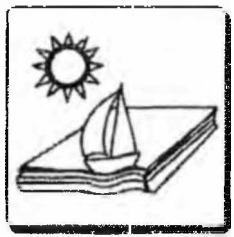

672823/11

MŁODZIEŻOWY OŚRODEK SOCJOTERAPII W USTCE

76 – 270 USTKA ul. WRÓBLEWSKIEGO 5

tel. 0 59 814 40 49

fax 0 59 814 74 61

www.bursa-ustka.kobonet.pl

e-mail: bursa_ustka@op.pl

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2011 -08- 05
ZAL.	5 21 + ... 114 114 38
2 ulotka	

Ustka, dnia 28 lipca 2011 roku

Pani Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu „Krajowego Mechanizmu Prewencji”
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Ustce w odpowiedzi na przekazany nam w dniu 26 lipca 2011 roku Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z dnia 19 lipca 2011 roku, dotyczący wizytacji w dniu 2 czerwca 2011 roku przedstawicieli Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” w naszej placówce przesyła odpowiedź w której znajduje się odniesienie do zawartych w nim uwag i wniosków.

Również zwracamy się z prośbą o przekazanie jednego egzemplarza w/w odpowiedzi „Porozumieniu na rzecz wprowadzenia OPCAT”, z którym Rzecznik współpracuje w związku z działalnością Krajowego Mechanizmu Prewencji. Prośba nasza jest podyktowana trudnościami z odnalezieniem odpowiednich danych teleadresowych owego Porozumienia.

Do wiadomości:

1. Sąd Rejonowy w Słupsku, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, ul. Kilińskiego 43, 76-200 Słupsk;
2. Pomorski Kurator Oświaty w Gdańsku, ul. Waly Jagiellońskie 24, 80-853 Gdańsk;
3. Rada Powiatu Słupskiego, ul. Szarych Szeregów 14, 76-200 Słupsk;
4. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa;

Odpowiedź na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Ustce

W poniższym piśmie staramy się ustosunkować do każdej z wspomnianych uwag w sposób chronologiczny, jak zostały zamieszczone w Raporcie.

W związku z uwagą ze strony osób wizytujących nasz ośrodek dotyczącą stanu technicznego sanitariatów, z których korzysta młodzież to informujemy, iż sanitariaty na pierwszym piętrze zostały w krótkim czasie po ich wyłączeniu z działalności udostępnione ponownie wychowankom, którzy mogli z nich korzystać w sposób higieniczny i z zachowaniem ich prywatności. Uzupełniono braki zasłonek prysznicowych i słuchawek przy bateriach prysznicowych. Również w łazienkach na drugim piętrze zostały dokonane naprawy, jak również uzupełniono akcesoria łazienkowe.

W tym miejscu chcielibyśmy zaznaczyć, iż stan techniczny naszych łazienek jest stale poprawiany przez konserwatora zatrudnionego w ośrodku. Przed rozpoczęciem roku szkolnego zawsze sanitariaty przechodzą dokładny przegląd techniczny, który ma na celu uzyskanie informacji, co do konieczności wykonania pewnych prac naprawczych. Jednak poczynione zarówno nakłady pracy, jak i nakłady finansowe są często niewystarczająco szanowane przez znaczną część nieletnich. Zarówno Dyrektor MOS w Ustce, jak również jego pracownicy znają potrzebę wychowanków co do korzystania z higienicznych i bezpiecznych warunków sanitarnych, jednak najczęściej to właśnie łazienki są miejscem dewastacji oraz niszczenia mienia placówki ze strony samych adolescentów. Sytuacja ta najprawdopodobniej jest spowodowana tym, iż są to pomieszczenia wspólne, w których nieletni nie odczuwają potrzeby poszanowania tego dobra, a dodatkowo najtrudniej jest wyodrębnić sprawcę negatywnych działań w tych pomieszczeniach.

Chcąc poszanować potrzebę prywatności nieletnich zgodnie z Regułą 65.2 Zaleceń CM/Rec(2008)11 Komitetu Ministrów wychowawca jedynie w sytuacji wyjątkowej wchodzi do pomieszczenia z prysznicami nieletnich, szczególnie, iż znaczna część kadry wychowawczej

składa się z kobiet, a większość wychowanków to chłopcy, co niestety ułatwia nieletnim dokonywanie zniszczeń w łazienkach.

Działania pracowników pedagogicznych i administracyjnych w opracowywaniu udoskonaleń związanych z korzystaniem z sanitariatów, a co za tym idzie z utrzymywaniem ich w jak najlepszej kondycji technicznej jest bardzo często poruszane w trakcie Zespołów Wychowawczych, co świadczy o niebagatelizowaniu potrzeb naszych wychowanków.

W odpowiedzi na kolejną uwagę zawartą w Raporcie dotyczącą podnoszonych przez część wychowanków braków owoców, jogurtów czy warzyw to informujemy, iż jadłospis naszych uczniów jest opracowywany z uwzględnieniem norm żywieniowych dla ich grupy wiekowej. Pracownicy MOS w Uście dokładają wszelkich starań, aby jadłospis był jak najbardziej urozmaicony i zaspokajał wszelkie potrzeby witamin oraz substancji odżywczych potrzebnych do rozwoju młodego człowieka w ramach naszych możliwości szczególnie finansowych. Wszelkie dodatkowe środki spożywcze, których potrzebują wychowankowie mogą otrzymać od swoich rodziców bądź opiekunów prawnych w formie paczki żywieniowej. W placówce nie są wprowadzone żadne ograniczenia do liczby paczek, które nieletni mogą otrzymać w danym miesiącu.

Analizując treść raportu dotyczącą wątpliwości KMP odnośnie „zapisu, zgodnie, z którymi wychowanek może być usunięty z placówki lub przeniesiony do innej za karę. (...) Krajowy Mechanizm Prewencji nie kwestionuje samej instytucji przeniesienia wychowanka, lecz umieszczenia tego środka w katalogu środków dyscyplinarnych”. Mając nadzieję, iż adekwatnie odczytaliśmy treść tej wątpliwości informujemy, iż większość działań terapeutycznych w placówce jest opartych na założeniach terapii behawioralno-poznawczej, która w swoich ramach teoretycznych zaleca jak największą przejrzystość zasad i norm na podstawie których oddziaływanie się na nieletnich. Zgodnie z § 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii (Dz. U. Nr 178, poz. 1833) wraz z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 grudnia 2010r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii jest możliwe, aby dyrektor wniósł wniosek o wskazanie ośrodka do którego nieletni ma zostać przeniesiony. Wiedząc, że istnieje taka możliwość prawna, wychowankowie są o tej możliwości poinformowani. Uświadomienie młodzieży o tego typu ewentualności oddziaływania ze strony dyrektora ma na celu podniesienie

motywacji u uczniów do działań pozytywnych oraz możliwość brania przez adolescentów odpowiedzialności za swoje postępowanie.

Każdy wychowanek przy przyjęciu analizuje wraz z pracownikiem pedagogicznym, punkt po punkcie Regulaminu, aby móc swobodnie orientować się w zasadach panujących w placówce. W naszej interpretacji nie ma nic niezasadnego w tym, iż w Regulaminie tego typu punkt się znajduje, ponieważ przejrzystość zasad jest jednym z naszych fundamentalnych założeń teoretycznych stosowanych na co dzień w ośrodku.

Ustosunkowując się do opinii KMP, iż „praca nie może stanowić kary dyscyplinarnej (...) taka kara jest niedopuszczalna, gdyż może prowadzić w praktyce do pejoratywnego postrzegania przez wychowanka pracy, a to zaś – skutecznie zniechęcić do poszukiwania w przyszłości zatrudnienia.” Zdaniem członków Zespołu Wychowawczego to konsekwencja niewłaściwego zachowania wychowanka zawarta w katalogu kar, nie prowadzi do zagrożenia, że wychowanek pejoratywnie będzie postrzegać pracę i to w efekcie obniży jego motywację do podjęcia zatrudnienia, ponieważ kary o których mowa w w/w katalogu polegają między innymi na wykonaniu dodatkowego dyżuru porządkowego w swoim pokoju lub kąciu unywalkowym przy pokoju, który nieletni zamieszkuje. W wyniku propozycji ze strony Samorządu Wychowanków w okresie wiosennym oraz wczesnoletnim testowane były możliwości odrobienia swoich dyżurów porządkowych w zamian za pracę na powietrzu, tj. grabienie liści. Nigdy nie zdarza się, aby wskazane przez Zespół Wychowawczy prace dodatkowe (w formie kary) obejmowały ciężką pracę fizyczną, która narażałaby nieletnich na jakiegokolwiek niebezpieczeństwo.

Nadmieniamy, iż w trakcie zajęć socjoterapeutycznych oraz zajęć z doradztwa zawodowego duży nacisk kładzie się zarówno na podnoszenie motywacji do podjęcia dalszego kształcenia przez naszych absolwentów lub pracy, jak również do podnoszenia biegłości związanej z działaniami mającymi na celu podniesienie efektywności brania udziału w procesach rekrutacyjnych. Najlepszym dowodem potwierdzającym, iż w MOS w Ustce dużą wagę przykładana się do podnoszenia świadomości wśród wychowanków na temat roli pracy nie tylko, ale szczególnie tej zarobkowej jest realizowany w ośrodku program „MOS-T w przyszłość. Wypracowanie nowych form aktywizacji zawodowej dla wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii” współfinansowany z Europejskiego Funduszy Społecznych. (Dla osób zainteresowanych w załączniku dołączamy krótki opis w/w programu).

W odpowiedzi na uwagi dotyczące ograniczonych możliwości korzystania z zajęć sportowych przez uczniów z uwagi na grupę motywacyjną to nadmieniamy, iż wszyscy wychowankowie minimum cztery razy w tygodniu uczestniczą w lekcjach wychowania fizycznego,

a w miarę możliwości prawie każdego dnia wraz z wychowawcą spędzają czas na świeżym powietrzu, niekiedy w formie spaceru, a niekiedy np. korzystając z boiska „Orlik”. Znając walory Ustki, jako miejscowości nadmorskiej, jeżeli pogoda pozwala to również część zajęć socjoterapeutycznych jest organizowana na plaży lub w innej naturalnej scenerii. Również znaczna część wychowanków często sama spędza czas wolny na boisku asfaltowym znajdującym się przed placówką, gdzie korzystają z możliwości np. grania w piłkę.

Wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej są jednomyślni, iż aktywność fizyczna jest korzystna dla rozwoju młodych ludzi, dlatego dokładamy wszelkich starań, aby nieletni mieli szansę na wykorzystanie swojej energii w sposób konstruktywny, jakim na pewno może być wysiłek fizyczny. Potwierdzamy, iż faktycznie obecnie wyjście na basen lub na kajaki jest uzależnione od oceny w grupie motywacyjnej wychowanka, ale sytuacja ta spowodowana jest tym, iż np. z basenu nasi wychowankowie korzystają jedynie z uprzejmości właściciela Hotelu Lubicz, który umożliwił nam nieodpłatnie, aby kilku wychowanków raz w tygodniu korzystało z basenu. Mając możliwość zabrania jedynie paru wychowanków staramy się wyjście na basen traktować jako nagrodę, a co za tym idzie jako motywator do podejmowania pracy na rzecz poprawy zachowania przez uczniów. Na żadnej z cotygodniowych spotkań społeczności ośrodka nigdy nie zdarzyła się sytuacja, iż któryś z wychowanków wprowadził swój sprzeciw wobec temu punktowi Regulaminu lub prosił o jego zmianę, co zdarzało się wobec innych punktów.

W ubiegłych latach prowadzenia ośrodka, kiedy placówka posiadała większe środki finansowe i mogła pozwolić sobie na opłacenie części dodatkowych atrakcji dla wychowanków to wszyscy podopieczni brali udział w wycieczkach np. do Aqua-Parku w Darłównie, jednak sytuacja finansowa placówki pogorszyła się co spowodowało jedynie możliwość podpierania się sponsoringiem, za który i tak bardzo dziękujemy naszym darczyńcom, bo to on pomaga nam ukazać tym młodym ludziom, iż ich wolny czas można spędzić w sposób atrakcyjny, a jednak zupełnie inny niż ten który najczęściej znają. Przychylamy się do zdania KMP, „iż aktywności sportowe powinny być udostępniane jak najszerszej grupie nieletnich” i tak właśnie staramy się postępować.

Co do deprecjonujących sformułowań zawartych w załączniku określającym zasady przyznawania punktacji wychowankom to zobowiązujemy się do poprawy tego punktu i zmiany stygmatyzujących określeń na neutralne, które nie powinny wzbudzać negatywnych emocji u dzieci, ani innych osób zapoznających się w regulaminem. Co do punktu, który wzbudził podejrzenie, iż wychowanek otrzymujący 3 punkty w kolumnie wykroczenia może zostać spostrzegany w grupie jako „donosiciel” to nadmieniamy, iż punkt ten w trakcie roku szkolnego, po konsultacji z wychowankami na spotkaniu społeczności został w praktyce zamieniony.

Aktualnie ten dodatkowy, trzeci punkt otrzymują ci wychowankowie, którzy w trakcie tygodnia otrzymali pisemną pochwałę za swoją postawę od pracownika ośrodka. Zmiana tego punktu bardzo dobrze została przyjęta w placówce i nie budzi zastrzeżeń ze strony wychowanków. Zobowiązujemy się do wprowadzenia tej zmiany również do wersji papierowej naszego regulaminu oceniania, aby punkt ten nie mógł już wprowadzić nikogo w błąd.

Chcemy po krótko jedynie nadmienić, iż wszyscy pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w ośrodku we ścisłej współpracy z Komisariatem Policji w Ustce oraz Sądem Rejonowym w Słupsku dokładają wszelkich starań, aby tzw. „drugiego życia” w placówce było jak najmniej. Prowadzonych jest ogrom rozmów indywidualnych, w mniejszych grupach lub na forum całej społeczności, które dotyczą eliminowania tego typu działalności i w których jasno zaznacza się, iż wszelkie działania wychowanków, które można połączyć z tzw. „drugim życiem”, a szczególnie te, które w swojej konsekwencji krzywdzą innych nieletnich nigdy w naszym ośrodku nie będą akceptowane. Część takich sytuacji wymaga zaangażowania ze strony sądu lub policji, dlatego w takiej okoliczności o pomoc do tych instytucji otwarcie się zwracamy.

Chcąc ustosunkować się do obawy ze strony wizytujących, iż wywieszanie listy z uzyskanymi ocenami punktowymi wychowanków na tablicy może doprowadzić do ich stygmatyzacji to informujemy, iż tego typu praktyki zostały zaczęły być stosowane w wyniku prośby ze strony Samorządu Wychowanków o wywieszenie tych informacji. Zanim grupy zostaną wywieszone na tablicy, najpierw na spotkaniu społeczności ośrodka w obecności wszystkich wychowawców omawia się szczegółowo z każdym adolescentem po kolei co miało wpływ na taką jego ocenę w danym tygodniu. W wyniku poczynionych przez wizytatorów uwag zobowiązujemy się, iż na pierwszym spotkaniu społeczności we wrześniu wraz z wychowankami ponownie przeanalizujemy zasadność wywieszania grup punktowych na tablicy ogłoszeń, które znajdują się jedynie na piętrze dzieci do którego postronnie osoby nie mają dostępu.

Odnosząc się do przypuszczenia, iż w ośrodku stosuje się kary zbiorowe szczególnie powiązane z wysiłkiem fizycznym, takie jak np. wspólne bieganie to informujemy, iż w naszej ocenie adolescenti często, jako karę odbierają część zajęć socjoterapeutycznych czy sportowych, których plan przewiduje również bieg. Bieganie po boisku jest rzeczywiście dość często używany jako forma rozgrzewki przed kolejnym bardziej skomplikowanym ćwiczeniem fizycznym. Część wychowanków nie zawsze chce uczestniczyć w tego typu zajęciach i dlatego może odbierać tą formę spędzenia zajęć, jako karę. Jednakże w naszym odczuciu nasza młodzież nie zawsze posiada odpowiednią świadomość, jak ważny jest sport czy wysiłek fizyczny w okresie dojrzewania młodego człowieka. Nadmieniamy, iż dzieci będące na zwolnieniu lekarskim zawsze są zwalniane

z tego typu zajęć.

Podobna sytuacja dotyczy problemu stania w szeregu, który nieletni odbierają jako karę, jednak w praktyce zbiórki grupy są nieodzownym elementem pracy ponieważ to właśnie dzięki nim wychowawca jest w stanie upewnić się, że wszyscy wychowankowie są na terenie ośrodka. Czasami rzeczywiście zdarza się, że ich czas przedłuża się, ale sytuacja ta ma miejsce szczególnie gdy któryś z wychowanków zbagatelizował sobie polecenie wychowawcy i np. został w swoim pokoju, nie dołączając się do grupy lub np. w sytuacji gdy z grupą jest przeprowadzana rozmowa dyscyplinująca. Nikt z pracowników pedagogicznych placówki nie weźmie na siebie odpowiedzialności wyjścia poza teren ośrodka z grupą w momencie, gdy nie będzie wiedział ilu jej członków jest z nim. W opinii Zespołu Wychowawczego prowadzone zbiórki są konieczne w takiej specyfice pracy, dlatego nawet w sytuacji, gdy nie do końca „uszcześliwiają” one wychowanków pozostaną nadal jako jedno z narzędzi pracy.

Uznajemy prawo do informacji, jakie posiada każdy człowiek dlatego, każdy wychowanek ma prawo do zapoznania się ze statutem czy regulaminem ośrodka, który znajduje się w zamkniętej gablocie na holu parteru budynku. Informacje dotyczące systemu karania i nagradzania wywieszane są kilku bądź kilkunastokrotnie na tablicach ogłoszeń na każdym z pięter internackich, jednak bardzo często ulegają one zniszczeniu lub zabraniu przez wychowanków. Zawsze na początku roku szkolnego rozwieszane są na piętrach mieszkalnych plakaty z informacjami dotyczącymi numerów telefonu do instytucji stojących na straży przestrzegania praw nieletnich. Te same plakaty są również wywieszane na drzwiach gabinetu psychologa i pedagoga do których każdy wychowanek ma swobodny dostęp bez zgłaszania takiej potrzeby.

W raporcie zamieszczono również uwagi dotyczące prawa do opieki medycznej naszych wychowanków, który to problem również w naszej ocenie stanowi dość duży problem. Zgadamy się z uwagą co do badań profilaktycznych naszych wychowanków, np. w opiece stomatologicznej, przyznajemy, iż sami uważamy, iż wskazane jest aby wszyscy nieletni mieli przeprowadzane systematyczne kontrole stomatologiczne, jednak problem pojawia się w sytuacji takiej, gdy trzeba podjąć decyzję gdzie takie wizyty mogłyby się odbywać. Nie do rzadkości należały sytuacje w których to nasi uczniowie słyszeli, iż czas oczekiwania na wizytę u dentysty to np. 5 miesięcy ponieważ wcześniej nie ma wolnych terminów lub np. wykorzystane są wszystkie limity kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Placówka nie dysponuje swoim personelem medycznym, ani w postaci lekarza ani pielęgniarki, dlatego musimy korzystać z jedynie dostępnych form opieki medycznej, która w praktyce nie zawsze jest wystarczająca. Zdarzają się również sytuację, gdy nawet doraźna pomoc medyczna nie jest w oczekiwanym przez nas wymiarze

świadczona np. zdarzały się sytuację, iż w okresie wzmożonych zachorowań na grypę do lekarza pediatry nie byli przyjęci wszyscy wychowankowie, którzy zgłosili taką potrzebę ponieważ była to zbyt duża grupa i lekarz rodzinny nie był w stanie w tym dniu skonsultować całej grupy naszych wychowanków.

Co do edukacji w zakresie zdrowia to jest ona systematycznie i w dużym zakresie prowadzona w trakcie zajęć socjoterapeutycznych, lekcji wychowawczych, indywidualnych rozmów czy spotkań społeczności.

Informujemy dodatkowo, iż każdy wychowanek przyjeżdżający do naszej placówki posiada zaświadczenie lekarskie dotyczące jego stanu zdrowia, a w sytuacji dowiezienia dziecka przez wyznaczone do tego celu służby wówczas jest przeprowadzona rozmowa z wychowankiem dotycząca jego aktualnego stanu zdrowia, a w sytuacji jakichkolwiek podejrzeń wychowawca w trybie pilnym udaje się z nieletnim do lekarza rodzinnego.

W odpowiedzi na rekomendację Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji dotyczących opracowania procedury podawania leków, informujemy, iż MOS w Ustce nie zatrudnia pracownika medycznego, a jedynie kadrę pedagogiczną i administracyjną, która nie ma uprawnień do aplikowania jakichkolwiek leków. Zgodnie ze § 6 ust. 2 pkt 7 Statutu nie zapewnia innej niż doraźna - w oparciu o lokalną służbę zdrowia - pomocy medycznej ani farmakologicznej. Wśród obowiązków kadry pedagogicznej zatrudnionej w MOS w Ustce (wynikających z ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz z Karty Nauczyciela) brak jest wyraźnego wskazania, które pozwalałoby na konstruowanie obowiązku podawania dzieciom jakichkolwiek leków. Nie można również zobowiązać nauczycieli czy wychowawców do podawania leków na podstawie zlecenia lekarskiego, gdyż udzielanie świadczeń zdrowotnych jest cechą identyfikującą zawody medyczne, t.j. m.in. lekarza, pielęgniarki czy ratownika medycznego (ustawa z 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej). Jeśli chodzi o przepisy prawa stanowiące podstawę działania nauczycieli, to trzeba wskazać, na rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą. Z obecnie obowiązując rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą, wynika, że tylko lekarz może zalecić uczniowi przyjęcie leków, a pielęgniarka jest jedyną kompetentną osobą, która może realizować w tym zakresie zalecenia lekarza. Oznacza to, że nauczyciel nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za nieudzielenie takiej pomocy. Kadra pedagogiczna MOS w Ustce odmawia podjęcia odpowiedzialności podawania leków wychowankom.

Natomiast jeżeli chodzi o zastrzeżenie członków Krajowego Mechanizmu Prewencji co do zapisu zawartego w Regulaminie pobytu wychowanka w placówce, a mianowicie „surowo zabrania się wychodzenia z zajęć lekcyjnych oraz przebywania w trakcie zajęć i na przerwach

na terenie internatu oraz poza budynkiem” to do tej pory ten punkt regulaminu był przez nas interpretowany w taki sposób, iż nieletni w trakcie zajęć lekcyjnych mieli obowiązek przebywania w klasach natomiast w trakcie przerw lekcyjnych, tak jak to mieli okazję zaobserwować wizytatorzy, nieletni mogą przebywać na korytarzu bądź boisku szkolnym, jednak jedynie na terenie placówki. Surowo zabrania się wychodzenia w trakcie zajęć lekcyjnych poza teren placówki, a więc poza teren budynku i boiska. Cenna wydaje nam się uwaga, iż obecne sformułowanie tego punktu regulaminu nie jest adekwatne do stosowanej przez nas zasady, dlatego niezwłocznie ten punkt zostanie uszczegółowiony, że nie wolno oddalać się poza teren placówki, a nie jak to jest w zapisie obecnie „poza budynek”.

Kierownictwo placówki informuje, iż tylko chętni wychowankowie uczestniczą w nabożeństwach kościelnych, czyli tylko te dzieci które w danym dniu zadeklarowały swoją chęć. Nadmieniamy, iż zdarzają się sytuacje, iż wychowankowie zadeklarują swoją chęć, ponieważ wyjście do kościoła uważają za spacer, a później przed samym wejściem do kościoła informują, że się rozmyślili. W takiej sytuacji wychowawca zachęca nieletnich do wejścia do przedsionka kościoła (jeżeli warunki atmosferycznie nie pozwalają na pozostanie na powietrzu) i tam poczekał na resztę grupy która uczestniczy w mszy świętej. Nigdy nie zmusza się wychowanków, aby klękali czy przyjmowali komunię świętą, jeżeli sami sobie tego nie życzą. W sytuacji rozmyślenia się wychowanków z uczestnictwa w mszy świętej już po wyjściu z budynku wychowawca nie ma możliwości (ponieważ przeważnie jest sam, bo drugi został w ośrodku z grupą wychowanków którzy nie zadeklarowali się jako chętni do wyjścia do kościoła) powrócić do ośrodka z nieletnimi pozostawiając część grupy bez opieki. Stąd tego rodzaju praktyki, że czasami nieletni mogą mieć odczucie, że są zmuszani do uczestnictwa w mszy świętej. Ponadto z informacji jakie posiadamy wynika, iż wszyscy nieletni którzy przygotowują się do przyjęcia sakramentu bierzmowania (a jest ich znaczna grupa – każdego roku przystępuje około 10-15 wychowanków do tego sakramentu), są zobowiązani przez księdza ich przygotowującego do uczestniczenia w niedzielnych mszach świętych jako dowód, iż ich decyzja o przyjęciu tego sakramentu jest świadoma. Ksiądz zatrudniony w MOS w Ustce zawsze zaznacza wychowankom, iż przyjęcie tego sakramentu jest rodzajem dojrzałej decyzji co do chęci życia w wierze katolickiej i decyzja ta nie powinna być podejmowana pod wpływem jakichkolwiek nacisków. Ważne również wydaje nam się zaznaczenie, iż przy przyjęciu w roku szkolnym 2010/2011 wszyscy rodzice lub opiekunowie prawni zadeklarowali iż ich dzieci/podopieczni mają uczestniczyć w lekcjach religii.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR
[Podpis]
mgr Jolanta Wójcisz

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672823-VII-720.8.4/11/MC

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

Warszawa, 20 września 2011 r.

Pani Jolanta Wójtowicz
Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka
Socjoterapii
ul. Wróblewskiego 5
76-270 Ustka

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lipca br. (data wpływu do Biura RPO 5 sierpnia br.) uprzejmie dziękuję za ustosunkowanie się do rekomendacji zawartych w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji. Jednocześnie chciałabym odnieść się do przedstawionych w piśmie zastrzeżeń.

W zakresie zalecenia dotyczącego wyeliminowania przypadków stosowania kary w postaci przeniesienia do innej placówki pragnę wyjaśnić, iż Krajowy Mechanizm Prewencji nie kwestionuje samej instytucji przeniesienia wychowanka do innego ośrodka. W ocenie Mechanizmu pozytywnie należy ocenić również fakt informowania wychowanków o możliwości przeniesienia. Jednakże wychowanek nie powinien być usunięty lub przeniesiony z placówki za karę. W tym zakresie Mechanizm zgłosił zastrzeżenia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w *sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii* (Dz. U. Nr 178, poz. 1833), przeniesienie nieletniego do innego ośrodka może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach mających znaczenie dla skuteczności procesu resocjalizacyjnego lub terapeutycznego. Krajowy Mechanizm Prewencji kwestionuje zatem zawarcie tej instytucji w katalogu środków dyscyplinarnych.

Odnosząc się do zalecenia dotyczącego stworzenia procedury podawania wychowankom lekarstw należy wskazać, iż zgodnie z informacjami uzyskanymi od personelu wizytowanej jednostki, z uwagi na brak pracowników medycznych, w tym

pielęgniarki leki wydawane są nieletnim przez wychowawców. Mając na uwadze potrzebę uporządkowania istniejącej w tym zakresie praktyki Krajowy Mechanizm Prewencji zalecił sporządzenie odpowiedniej procedury. W ocenie KMP jej celem nie jest nałożenie na wychowawców, którzy *de facto* leki podają, dodatkowych obowiązków, lecz zapewnienie gwarancji bezpiecznego aplikowania leków.

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielek

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672823-VII-720.8.4/11/MC

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

**Zespół
"Mechanizm Prewencji"**

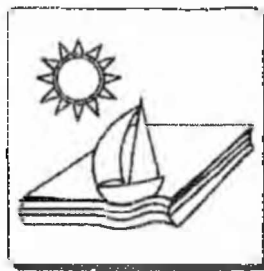
Warszawa, 27 grudnia 2011 r.

Pani Jolanta Wójtowicz
Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka
Socjoterapii
ul. Wróblewskiego 5
76-270 Ustka

W nawiązaniu do pisma z dnia 20 września 2011 r. nr jak wyżej, uprzejmie proszę o informację nt. stanu realizacji kwestionowanych w Państwa piśmie z dnia 28 lipca 2011 r. rekomendacji.

Z paszportu.edu
ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPÓŁU
MU
Magdalena Chmielak

RPC 672823/111

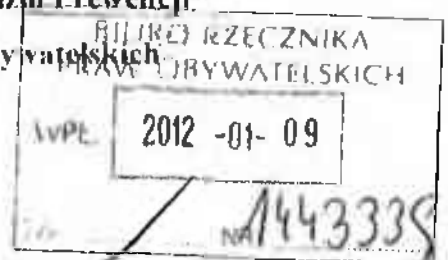

MŁODZIEŻOWY OŚRODEK SOCJOTERAPII w USTCE

76 – 270 USTKA ul. WRÓBLEWSKIEGO 5
tel. 0 59 814 40 49 fax. 0 59 814 74 61
e-mail: bursa_ustka@op.pl, bursa_ustka2@op.pl

Ustka, dnia 05 stycznia 2012 r.

Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Ustce w odpowiedzi na pismo z dnia 27 grudnia 2011 r. z prośbą o informacje nt. stanu realizacji rekomendacji Krajowego Mechanizmu Prewencji informuje, iż:

- 1) w zakresie zalecenia dotyczącego przenoszenia wychowanków do innej placówki stosowane są zapisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii (Dz.U. Nr 178, poz. 1833). Nieletni przenoszeni są do innego ośrodka tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach dla skuteczności procesu resocjalizacyjnego lub terapeutycznego po każdorazowej analizie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej przez Zespół Wychowawczy. Zgodnie z zaleceniem dotyczącym wyeliminowania przypadków stosowania kary w takiej postaci, punkt takowy, który był nieprecyzyjny w swym przekazie, został skreślony z regulaminu pobytu wychowanka w placówce. Praktyką pozostało jednakże informowanie wychowanków o możliwości przeniesienia do innego MOS ze względów wychowawczych;
- 2) w zakresie zalecenia stworzenia procedury podawania lekarstw wychowankom dla każdego dziecka założono zeszyt medyczny zawierający wszelkie informacje o konsultacjach medycznych, planowanych wizytach, a także o zaleceniach i dawkowaniach przepisanych przez lekarza leków. Ponadto założono kalendarz

medyczny na którym odnotowuje się planowane wizyty medyczne z poszczególnymi wychowankami. Wprowadzono do regulaminu zapis w pkt. 16, iż *lekarstwa przechowuje i dawkuje wychowawca zgodnie z zaleceniami lekarza*. Wyznaczono w pokojach wychowawców miejsca, zamykane na klucz, w których przechowuje się leki. Powyższe działania podniosły gwarancję bezpiecznego aplikowania lekarstw oraz zagwarantowało wychowankom profilaktyczną opiekę medyczną;

- 3) w zakresie zapewnienia wychowankom wolności sumienia i religii, która obejmuje wolność wyznania lub przyjmowania religii według własnego wyboru wychowawcy w niedziele i święta zapewniają chętnym możliwość uczestniczenia w praktykach religijnych poprzez zebranie grupy chętnych wychowanków i wspólne udanie się w miejsce kultu religijnego;
- 4) skorygowano punktowy system kar i nagród poprzez usunięcie zapisu o karze w postaci pracy na rzecz ośrodka. Systematycznie podnoszona jest świadomość wychowanków na temat wartości pracy m.in. poprzez zajęcia z doradztwa zawodowego, a także realizację projektu „MOS-t w przyszłość. Wypracowanie nowych form aktywizacji zawodowej dla wychowanków Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii”. Z punktowego systemu oceniania usunięto także stygmatyzujące sformułowania dotyczące zachowania wychowanków i zastąpiono je zapisami w swym przekazie neutralnymi;
- 5) zapewnia się, w miarę możliwości, wszystkim wychowankom aktywność fizyczną poprzez spacer, zajęcia wychowania fizycznego, zajęcia koło sportowe, udział w rajdach pieszych i rowerowych, spływach kajakowych, sportowych rozgrywkach lokalnych, zawodach olimpiady młodzieży, biegach młodzieżowych, zajęciach na świeżym powietrzu biorąc pod uwagę warunki atmosferyczne oraz porę roku. Zgodnie z punktem 11 regulaminu pobytu wychowanka w placówce *wychowanek ma możliwość samodzielnego wyjścia (w ramach nagrody), po uprzednim uzgodnieniu dyżurującymi w tym czasie wychowawcami, poza ośrodek w godzinach od 16.00 do 17.00. Tryb uzyskania zgody na wyjście poza teren ośrodka określa system motywacyjny*;
- 6) przededagowaniu w Regulaminie pobytu wychowanka uległ zapis, który był niezgodny z § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.). Obecnie zapis pkt 3 brzmi: *zajęcia szkolne odbywają się od godziny 8.00 i przez cały czas trwania zajęć wychowanek przebywa w wyznaczonym do tego miejscu*. Zaś zapis

pkt. 4 regulaminu stanowi, że *podczas zajęć lekcyjnych wychowankowie zobowiązani są do przebywania na terenie ośrodka w miejscu do tego wyznaczonym przez wychowawcę bądź nauczyciela;*

- 7) na ogólnodostępnej tablicy informacyjnej nadal wywieszane są imienne informacje o uzyskanej punktacji wychowanków w punktowym systemie oceniania zachowania zgodnie z prośbą wychowanków, którzy podczas społeczności w dniu 06 września 2011 r. wyrazili taką chęć. Jeden z wychowanków odmówił wywieszania punktacji dotyczącej jego osoby i prawo to było respektowane. Informacje o danej grupie uzyskiwał indywidualnie od wychowawcy. Na chwilę obecną wychowanek ten również wyraził chęć, by jego punktacja znajdowała się na ogólnodostępnej tablicy. Wychowankowie są informowani o możliwości cofnięcia przez nich każdorazowo takiej zgody. Nowi wychowankowie podczas przyjęcia informowani są o prawie dotyczącym powyższego;
- 8) Udostępniono w widocznym miejscu statut, regulamin pobytu wychowanka w placówce, informacje z adresami instytucji, do których wychowankowie mogą zwrócić się w sytuacji naruszenia ich praw.

DYREKTOR
mgr Jolanta Wójtowicz

